

Poradnik bezpiecznej pracy wycinarką

Poradnik bezpiecznej pracy wycinarką

Jarosław Harhura

Ścinka kosą mechaniczną

Wykaszarki i wycinarki bez problemu radzą sobie z usunięciem dość sporych drzew i krzewów

Kosy mechaniczne z odpowiednim urządzeniem tnącym (tarczą) i oprzyrządowaniem (osłoną) możemy nazwać wycinarkami albo pilarkami na wysięgniku.

Wykaszarka, a wycinarka

Wykaszarki, jak wskazuje nazwa, służą przede wszystkim do wykaszania traw, zarośli. Dysponują mniejszą mocą silnika niż wycinarka. Wał napędowy urządzenia tnącego jest cieńszy, uchwyt sterujący najczęściej mocno asymetryczny i wyprofilowany.

Źródło: www.stihl.pl

Przed rozpoczęciem pracy sprawdzamy montaż i stan osłony oraz tarczy tnącej

Źródło: www.alfaskogsservice.se

Do pracy tym urządzeniem służy głowica z żyłką tnącą lub tarczą z trójzębem. Przekładnia przy głowicy wykaszarki jest ustawiona pod większym kątem w stosunku do wału, niż ma to miejsce w wycinarkach. Osłona narzędzia roboczego jest dużo większa, wykonana z tworzywa. Posiada specjalny nóż do odcinania zbyt długich „wąsów” żyłki. Osłona tarczy w wycinarce jest sporo mniejsza, wykonana ze stopu metalu.

Ważną różnicą jest też to, że wycinarkę możemy przebroić na wykaszarkę, ale ze względu na małą moc wykaszarek, trudno będzie je używać jako wycinarki. Inne są też zazwyczaj szelki i uprząże – do wycinarek stosujemy oczywiście solidniejsze i mocniejsze.

Co możemy ścinać wycinarką?

Generalnie drzewa i krzewy do ok. 20 cm średnicy pnia w miejscu cięcia. Pamiętajmy jednak zarazem, że obowiązująca w Lasach Państwowych

instrukcja BHP, przy wykonywaniu podstawowych prac z zakresu gospodarki leśnej, dopuszcza ścinkę drzew jednym rzazem, wyłącznie do 10 cm ich średnicy. Ścinając grubsze pnie jesteśmy zobligowani do zakładania co najmniej dwóch rzazów (!), co jest wbrew wielu pozorom możliwe i korzystnie wpływa na bezpieczeństwo operatora wycinarki.

Bezpieczeństwo pracy

Pracując pilarką na wysięgniku (wycinarką) należy pamiętać o kilku podstawowych zasadach, którymi należy się kierować, aby nie uszkodzić sprzętu, a przy tym samemu nie ucierpieć.

Zawsze przed rozpoczęciem pracy, i po zapoznaniu się z powierzchnią roboczą, należy sprawdzić czy elementy robocze naszej kosi są właściwie zamontowane oraz podkręcane. Tarcza robocza oraz jej osłona nie może być popękana, a zęby tnące muszą być naostrzone. Uchwyty sterujące, uprząż

Strefy w wycinarce

i szelki powinny być ustawione indywidualnie pod operatora wycinarki.

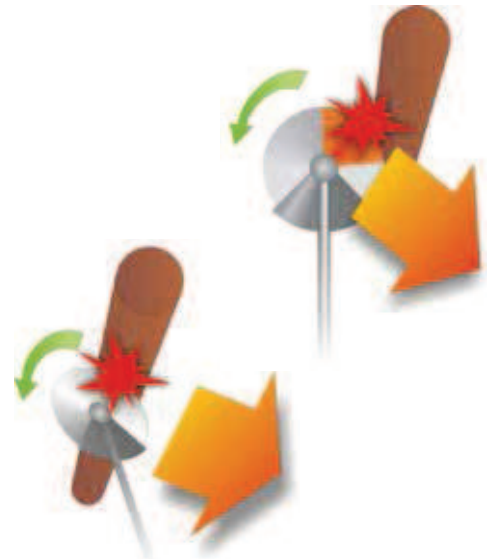
Pamiętajmy, aby stosować środki ochrony osobistej (okulary, ochronę słuchu, rękawice robocze, odpowiednie obuwie), a na dużych powierzchniach zapewnić sobie skuteczny środek łączności.

Strefa niebezpieczna wokół operatora wycinarki wynosi 15 metrów lub dwie wysokości wycinanych drzew – w zależności, która wartość będzie wyższa, tę wybieramy.

Element roboczy wycinarek – tarcza, podobnie jak łańcuch na prowadnicy pilarek – posiada dwie strefy pracy i jedną strefę odbiciową. Aby w prosty sposób wytłumaczyć, gdzie one się dokładnie znajdują, wyobraźmy sobie tarczę tnącą, podzieloną na godziny, jak zegar.

Najgroźniejsza strefa, gdzie występują odbicia, znajduje się między godzinami dwunastą, a trzecią. Nieco mniej niebezpieczna jest strefa, którą już możemy pracować – od godziny trzeciej do piątej. Zazwyczaj pracujemy fragmentem tarczy tnącej, między godzinami ósmą, a dwunastą. Od godziny piątej do ósmej znajduje się metalowa osłona.

Drzewka do trzech centymetrów średnicy nie stanowią większego problemu i powinny zostać ścięte bez przeszkód niezależnie od tego jakim fragmentem tarczy je dotkniemy. Zachowajmy jednak ostrożność.

Odbicie

Pamiętajmy także, że tarcza tnąca kręci się podczas pracy w lewo – odwrotnie niż wskazówki zegara.

Jedną z podstawowych zasad wydajnej pracy jest też tzw. „czyste przejście” – nie tarasujemy sobie drogi przed sobą albo za sobą – odrzucajmy drzewka na boki. Pozwoli to nam na swobodne przejście i dodatkowo podniesie naszą wydajność, jak i komfort pracy.

TEKNAMOTOR

www.teknamotor.pl

REBAKI

ul. Świątokrzyska 2a,
27-400 Ostrowiec Św.

Tel. +48 41 26 36 823,
+48 41 26 36 913

teknamotor@teknamotor.pl

INNOWACYJNE ROZWIĄZANIA KONRAD

www.bl-system.pl

Źródło: www.sadra.com

Pracując prawą stroną tarczy tnącej (godz. 3 – 5) należy zachować szczególną ostrożność

Metody ścinki „czubkiem do tyłu”

Tak, jak w wypadku pracy pilarką, także przy wycinarkach mamy kilka ciekawych metod ścinki drzewek. Na początku zajmiemy się dwiema metodami, w których ścinane sztuki przewracają się swoim czubkiem obok operatora, po jego prawej lub lewej stronie.

Są to dwie trudniejsze metody ze względu na to, że ścinając pień będziemy zmuszeni do użycia strefy tarczy tnącej znajdującej się między godziną trzecią, a piątą. Wymaga to już nieco wprawy operatora. Jeżeli nie jesteście pewni, czy uda Wam się to zrobić, przedstaw-

cie się w taki sposób, aby użyć metody łatwiejszej.

Żeby wycinane drzewko spadło za prawym ramieniem operatora, należy uderzyć je z lewej strony, prawą, dolną częścią tarczy (kolor żółty na rys.). Należy przy tym lekko pochylić tarczę w lewo – o ok. 15 stopni.

Źródło: www.sadra.com

Aby naostrzyć tarczę warto znaleźć dobre oparcie

Dzięki temu rotacja tarczy wybija strzałkę do przodu i w lewo, zsuwa się ona po skosie rządu i ląduje na ziemi. Dalej działa już tylko siła ciężkości – drzewko upada w prawo i do tyłu.

Podobnie jak w poprzednim kroku, gdy chcieliśmy ścinać drzewka nie tarasując swojego miejsca pracy, tak i tym razem proponujemy podobny ruch, z tym że **drzewo ma upaść za plecami po lewej**, a nie jak wcześniej – po prawej stronie operatora.

Aby ścięte drzewo znalazło się za naszymi plecami po lewej stronie, wykonujemy podobny ruch jak poprzednio, ale tym razem pochylamy tarczę w prawo. Możemy dodatkowo trochę popchnąć tarczę w kierunku cięcia.

Źródło: www.stihl.pl

Do wycinarek powinniśmy stosować mocne i solidne szelki oraz uprząż

Maszyny nowe

**NR 1
W TRZEBIĘZACH**

SAMPO ROSENLEW: harwestery i forwardery

**MASZYNY LEŚNE
NA KAŻDE
ŻYCZENIE**

HSM: harwestery, forwardery, skidery

SIMPLY BETTER

LOGSET: harwestery i forwardery

Szeroki wybór maszyn

Głowice harwesterowe

Waratah/John Deere

Kesla

Keto

Przyczepy i rębaki Kesla

Szeroki wybór maszyn używanych

Harwester HSM 405H
rok 2007, 15 000 mth

Harwester Logset 8H,
rok 2011, 6000 mth

Harwester Ponsse FOX
rok 2011, 10 000 mth

Forwarder Logset 5F
rok 2012, 8 000 mth

Wyrzucona rotacją tarczy strzałka zsuwa się przez to po rzazie w prawą stronę, a dalej już siła ciężkości powoduje upadek drzewka do tyłu i w lewo.

Metody ścinki „czubkiem do przodu”

Łatwiejszymi metodami pracy są te, gdy używamy na tarczy tnącej strefy między godziną ósmą, a dwunastą (na rys. zielone pole). Ścięte drzewko zazwyczaj upada wówczas w lewą albo prawą stronę, czubkiem do przodu. Te metody noszą za sobą tę niewygodę, że operatorowi trudniej jest zapanować nad kierunkiem ich obalania i mogą spaść na ścieżkę, którą będziemy chcieli iść.

Jak ścinać drzewo, żeby **upadło do przodu, ale na lewą stronę?**

Zaczynamy ciąć od prawej strony strzałki, czyli lewą częścią tarczy (kolor zielony). Ostrze pochylamy nieco w prawo. Gdy już przetniemy pień drzewka, musimy silnym ruchem wyciągnąć tarczę z powrotem w prawo. Jeśli nie wyciągniemy w porę tarczy, istnieje ryzyko, że oprze się o nią spadająca strzałka, co grozi wbiciem tarczy w ziemię i stępieniem ostrza.

Co natomiast należy zrobić, żeby **drzewko poleciało do przodu, ale na prawą stronę?**

W tym przypadku także tniemy drzewo zaczynając od prawej jego strony – czyli lewą częścią tarczy, ale tym razem tarczę pochylamy w lewo. Gdy już przetniemy strzałkę, nie cofamy ruchu, lecz cały czas napieramy w lewo – dzięki

temu strzałka zsuwa się na lewą stronę pniaczka, a całe drzewko ląduje spokojnie z przodu po prawej stronie.

Wycinarką można także oczywiście ścinać drzewko tak, by **poleciało prosto przed siebie**, niemalże pod nogi.

Tej techniki jednak nie polecamy do ciągłego stosowania, ponieważ potem trzeba takie drzewko omijać, gdyż tarasuje drogę. Ale jeśli ktoś potrzebuje w ten sposób obalić drzewo,

Pracując wycinarką należy pamiętać, aby zostawiać sobie w miarę wygodne przejście i nie zatarasować drogi

Zródło: www.torstat.se

MASZYNY LEŚNE I ROLNICZE

PARTNER
KRPAN
niewątpliwie silniejszy

PARTNER

TMC CANCELA
MULCHING SOLUTIONS

PRZYCZEPĄ GP 12D

PARTNER
TEHNOS

LASKOTT
www.laskott.pl

WYCIĄGARKA 8,5 EH

**MULCZER
TFX-200**

**KLESZCZE
ZRYWKOWE KL 2500TG**

OFERUJEMY:

- wyciągarki leśne
- dwubębnowe wyciągarki
- łuparki do pni
- pilo-łuparki
- łuparki leżące
- przyczepy leśne
- platformy ciągnikowe
- osprzęt leśny
- piły tarczowe, taśmociągi
- kleszcze do zrywki
- chwytaki, widły
oraz inne produkty

886 148 134

731 014 224

mateusz@laskott.pl
sklep@laskott.pl

Zobacz również nasz sklep internetowy

www.wyciagarki-lesne.pl

Orawka 159
34-480 Jabłonka

to nie powinien mieć z tym większego problemu.

By drzewko poleciało dokładnie na wprost, tarczę należy ustawić poziomo. Tniemy drzewo od prawej strony, lewą częścią tarczy (kolor zielony na rysunku 1, godz. 8 – 12). Gdy już przetniemy całą strzałkę, silnym ruchem pociągamy tarczę do siebie, niejako „zdejmując” drzewko z pnia. Strzałka ładuje przed nami, a drzewko pochyla się do przodu.

Ścinka na dwa rzazy

Jak wspominałem, wycinarką możemy ścinać drzewa i krzewy do ok. 20 cm średnicy w miejscu cięcia. Należy jednak wiedzieć jak to zrobić, ponieważ użyteczna szerokość (promień) tarczy tnącej jest wówczas zbyt mała, aby przeciąć sztukę na raz.

Jak więc ścinać tak grube drzewa?

Otóż stosuje się wówczas technikę podobną jak przy cięciu pilarką. Jeśli drzewo jest w miarę cienkie (do 15 cm średnicy) wykonujemy dwa rzazy: podcinający i wyżej obalający.

Jeśli zaś drzewo ma powyżej 15 cm średnicy zakładamy typowy rżaz podcinający w kształcie klina. Rotacja tarczy ma już tutaj mniejsze znaczenie (nie wpływa tak silnie na kierunek obalania, jak przy cieńszych drzewkach). Trzeba jednak pamiętać o odbiciach, czyli uni-

Źródło: www.kosarkijura.pl

Do ostrzenia i szrankowania tarcz służy specjalny pilnik

kać prawej, górnej strony tarczy (kolor czerwony na rysunku 1).

Wydaje się, że technika dwuetapowego cięcia zajmuje więcej czasu niż ściecie go za jednym razem. Jednak nie

Piłę należy ostrzyć kilka razy dziennie, najlepiej przy każdym uzupełnieniu paliwa

zawsze musi tak być – gdy drzewa są wysokie i leżący surowiec przeszkadzałby w dalszej pracy (tarasowanie drogi), to czasem lepiej jest ścinać je na dwa razy.

Najpierw tniemy na wysokości kilkudziesięciu centymetrów, a potem tuż nad ziemią. Strzałka zsuwająca się pod zadanym kątem z większej wysokości ma większą energię i na pewno poleci w żądanym kierunku. Potem wystarczy tylko ścinać pozostały pniaczek.

Zadbana tarcza to podstawa

Aby praca wycinarką szła gładko, zęby tnące tarczy trzeba regularnie ostrzyć. Do każdej wycinarki przy sprzedaży dołączany jest specjalny, wielofunkcyjny pilnik.

Podczas ostrzenia nie należy go zdejmować z prowadnicy. Zadaniem prowadnicy jest bowiem utrzymywanie właściwych kątów i głębokości ostrzenia, co pozwoli na równomierne naostrzenie wszystkich zębów.

Piłę należy ostrzyć kilka razy dziennie, najlepiej przy każdym uzupełnieniu paliwa. Czas poświęcony ostrzeniu nadrobimy dzięki szybszej pracy ostrą piłą.

Równie ważne, jeśli nie ważniejsze niż samo ostrzenie, jest dbanie o tzw. „szrank”. Jest to wychylenie zębów tnących na przemian w lewo i w prawo od płaszczyzny tarczy. Dzięki niemu szerokość wykonywanego rżazu jest większa od grubości samej tarczy, przez co wycinarka nie zakleszcza się w drewnie.

Wyszrankowaną tarczą tnie się łatwiej, dlatego najlepiej ustawiać go co 2–3 dni oraz koniecznie po każdym poważniejszym zakleszczeniu się tarczy. Do ustawiania szranku służy specjalne wcięcie na końcu wielofunkcyjnego pilnika. 🌲

Jarosław Harhura

Tekst powstał w oparciu o rysunki i artykuł Dariusza Graszki-Petrykowskiego (GAZETA LEŚNA 4/2014).

